

Szabó Róbert Csaba

„PRÓBÁLJ ELSŐSOR-
BAN AZOKRÓL A
DOLGOKRÓL ÍRNI,
AMIKET CSAK TE
LÁTHATTÁL MEG”

VÁLOGATÁS GÁLFALVI GYÖRGY 1976-OS
SZERKESZTŐI LEVELEIBŐL

Előszó a válogatáshoz

A második Forrás-nemzedék befutása a hetvenes évek közepére tehető. A generáció tizenegy tagjával a szintén Forrás-kötetes Gálfalvi György készített interjúkat. Az interjúk *Marad a láz?* címen álltak össze kötetté 1977-ben, 45 évvel ezelőtt. Mostani válogatásunk erre az időszakra nyújt rálátást, pontosabban az 1976-os évre, és a Gálfalvi által írt szerkesztői levelekből jelentet meg 27-et. Jelen anyag lényegében közvetlenül a riportkötet kiadása előtti időszak egy sávjára vet lámpafényt.

Gálfalvi György 1976-ban 34 éves. Ekkor már bő öt éve dolgozik szerkesztőként az *Igaz Szónál*. A szerzőinek írt leveleit olvasva azonnal szembetűnik, hogy nincsenek illúziói a pártállammal és annak módszereivel, intézményeivel és képviselőivel szemben. Leveleiben szókimondó, láthatóan nem zavarja, hogy másodpéldány marad fenn mindegyikből. A cenzori hivatal nemcsak a túlságosan szépen hangzó hivatalos Sajtóigazgatóság néven illeti, hanem például úgy is, hogy *tűvétezők*. Vagy ilyes jelzőkkel, hogy *érzékenylelkűek*. Ha „hülyére húzzák” a leadott anyagait, azt rögtön megírja a szerzőnek, kertelés nélkül. Nem fél igazi nevén nevezni a dolgokat, vagy

már-már szépirodalmi regiszterben szóba hozni őket, a saját nyelvéhez idomítani, jelezni, hogy tudja, átlátja, érti, kiismerte működését.

Nem azt írja Kenéz Ferencnek, hogy meg kellene vágni a leadott kéziratot a megjelenés érdekében, hanem *tépni* kellene.

Ha meg kellene neveznem 46 év távlatából, hogy mi az a hajtóerő, ami Gálfalvit szüntelenül vitte előre munkájában a nyolcvanas évek sötétsége felé rohanó országban, akkor a konokságát, az elszántságát, a hitét és igazságérzetét mondanám. De akkoriban (és mindenkor) ezek nagy és súlyos terhek, ezekkel létezni életveszélyes. Gyurka azonban zsigerből jövő stratégiával rendelkezett/rendelkezik, hogy az életveszélyes tulajdonságait és meggyőződéseit élhetővé szelídítse, mégpedig az összetéveszthetetlen humorával. És ez a humor, valamint az önirónia az, ami ezekben a levelekben igazán ütni tud közel fél évszázad távlatából is. Akkor is képes kajánul nevetni (másokon és önmagán is), ha semmi oka nincsen rá, vagy ha éppen személyes tragédiák (édesapja halála, édesanyja súlyos betegsége) kísérik. Kevés tanácsot ad levelezőtársainak, de azok közül is az egyiket gyakran ismételteti, mintha önmaga számára is: bírd ki! Humora a jó értelemben vett cinkosságon alapszik, azokkal nevet együtt, akikkel a hatalom ugyanúgy pacakázik, ahogy vele is. A tehetetlenség ellenszere a nevetés.

A levelek dokumentumértékét növeli mindaz a kirajzolódó kapcsolati háló, amelyekkel Gálfalvi szerkesztőként működött a világban. Hogy ismeri és tud az ország összes irodalmi köréről, hogy riportkörútjai egyben a kapcsolatháló szervezése is. Láthatjuk, hogyan igyekszik Szócs Kálmán emlékét ápolni, mennyire fontos számára, hogy jó tollú pályatársai megnyugtatóan el tudjanak helyezkedni szerkesztőségekben (Mózes Attila, Györffi Kálmán). Az akkoriban több mint ötezer (!) előfizetővel megjelenő *Igaz Szó* terjesztésének felelőssége, a megjelenésekért küzdő szerkesztő napi munkarutinja is felvillan ezekben a levelekben.

Ahogy a leveleit olvasom, válogatom, jut eszembe, hogy hiszen Gálfalvi 2016-ban kiadott kötetének az a címe, hogy *Kacagásaink*. Azt írja ott az egyik szövegében, hogy „a humor, az irónia, a kacagásra való képességünk megőrzése tette elviselhetővé a legnehezebb pillanatokot”. A kacagás szóban valóban több van, mint ha csak egyszerűen azt mondjuk, hogy nevetés. Pimaszabb, életszagúbb és életszeretőbb, és valószínűleg a hatalom számára bosszantóbbnak is tűnt.

A kacagás még a megkönnyebbülést hozó síráshoz is közelebb áll.

Ezért hatásos ellenszer.

Az alábbi levelek pontosan példázzák ezt az életérzést, a kacagás állapotát. Az olyan történetek, hogy például Oltyán László azonnal betegnyugdíjaztatja magát, amint felveszik a *Vörös Zászló*hoz, mert halálfélelme támadt, meglátván a szerkesztőséget, az pont úgy hat, mintha a *Svejket* olvasnánk. Nem lehet abbahagyni a kacagást.

Azt kívánom, soha ne is lehessen.

Szász Jánosnak, Bukarest

Marosvásárhely, 1976. január 15.

Kedves János!

Örvendek, hogy el akarsz látogatni a körökhöz, s amennyire tőlem telik, igyekszem segíteni. Tudtommal jelenleg a következő magyar irodalmi körök működnek az országban:

1. Gaál Gábor kör – elnök Szöcs Géza.

2. Nagyváradi Ady Endre kör – vezető Nagy Béla és Tőke Csaba, mindketten a *Fáklya* szerkesztői.

3. Temesvári Ady Endre kör – titkár Pongrácz p. Mária, a *Szabad Szó* szerkesztője.

4. A temesvári egyetemisták köre – vezetője Bálintfi Ottó, tanársegéd, a címét a *Szabad Szónál* megmondják.

5. Zilahi Kiss Károly kör – vezetője Fejér László, az *Előre* tudósítója, címét a lapnál tudják.

6. Marosvásárhelyen a Hídverők, vezetője Bartis Ferenc.

7. Szovátán a Petelei István kör – vezetője Werner Hugó tanár, a líceum címére írhat sz neki.

8. Régenben a Kemény János irodalmi kör – vezetője Barabás László tanár, sajnos a címét nem tudom, a mezőgazdasági líceumban tanít.

9. Udvarhelyen a Tompa László irodalmi kör – vezetője Szabó Barna, az *Előre* tudósítója.

10. Aradon a Tóth Árpád irodalmi kör – vezetője Znorovszki Attila, a Népi Alkotások Házának címére írhat sz neki.

11. Szalontai Arany János irodalmi kör – vezetője Dánielisz Endre.

Az utóbbi időben nem hallottam hírt a *Brassói Lapok* irodalmi köréről – Albert Sándor vezette – és a lugosi irodalmi körről, melyért Berinde György, a líceum aligazgatója felel. Ugyancsak nincs semmi hír a bukaresti irodalmi körről, de hát ezt a kérdést te jobban ismered, mint én.

(...)

Ölel: Gálfalvi György

Ráduly Jánosnak, Kibéd
Marosvásárhely, 1976. január 15.
Kedves János!

Könyved óta nem hallottam felőled, de remélem, azért még megvagy. Nem lenne kedved egy kétflekkés recenziót írni Győri Klára könyvéről? A cikkekre lehetőleg a hónap végén lenne szükségem. Lezsák Sanyi – a srác, akivel nálad jártam – elküldte a fényképeket. Küldött Neked is? Ha nem, eljuttatom hozzád azokat, amelyek nálam vannak.

Népes családdal együtt szeretettel üdvözöllek: Gálfalvi György

Méliusz Józsefnek, Bukarest
Marosvásárhely, 1976. február 6.
Kedves Jóska Bátyám!

Bátorító levelét szívből köszönöm. Tulajdonképpen kínomban kezdtem egykori cimboráimmal elbeszélgetni²: saját problémáimra is szerettem volna tőlük választ kapni. Úgy érzem, túlságosan hosszú ideje tart a letargia, s ezt a luxust nem engedhetjük meg magunknak. És nemcsak azért, mert nem erre esküdtünk valamikor.

Szeretettel üdvözli: Gálfalvi György

Györfői Kálmánnak, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. február 16.
Kedves Kálmán!

Most jött a hír, hogy Bukarestben is jóváhagyták az Írószövetségbe való felvételedet. Ez tehát rendben van. Incze Gábor, a *Vörös Zászló* főszerkesztője érdeklődött nálunk, kit vehetne fel a szerkesztőségbe, s mi Téged ajánltunk. Ez sem lenne rossz, még akkor sem, ha Oltyán Laci³ helyébe kerülne, aki azért ment betegnyugdíjba, mert ahogy belépett a szerkesztőségbe, elfogta a halálfélelem. Hátha Téged nem fog el.

Irmát továbbképezik egy hónapig a Bărăganon. Szombaton temettük apámat.

Üdvözöl: Gálfalvi György

Kenéz Ferencnek, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. február 26.
Kedves Feri!

Sajnos, nem sikerült. Annyira meg kellett volna tépni, hogy a maradék nem érte volna meg a közlést.

Üdvözlettel: Gálfalvi György

Köteles Pálnak, Nagyvárad
Marosvásárhely, 1976. március 18.
Kedves Pali!

A legalaposabban igyekeztem utána nézni a zenélő kútra vonatkozó adatoknak (nejem a tövén van a bibliográfiának), de nem tudunk minden kérdésre választ adni. A kút 1810-ben épült – egy másik adatközlő szerint 1803-ban, de az előbbi a valószínű –, s Bodor Péter néhány év múlva szerelte be a zenélőszerkezetet, melyet a víz ereje hajtott. Hogy pontosan mikor, azt nem tudjuk, de az biztos, hogy 1816-ban már működött naponta 6-6 órát. Hogy mit zenélt, ennek semmi nyoma nincs. A zenegép valószínűleg 1836-ban romlott el, egy vihar idején. Kiszerték, s évekig egy padlason állt. A millenniumi kiállításra fel akarták vinni, keresték, de nyoma veszett. A kút 1911-ben bontották le.

Ami a lapterjesztést illeti: mindaz, amit jórészt a Te segítségével Bihar megyében elértünk, nagyon jelentős teljesítmény. Gyanítom, ha sikerülne egyszer a szerkesztőség autójával s egy tanfelügyelővel végigjárni a megye falvait, megkétszerezhetnénk az előfizetők számát. De hát ez túl szép lenne. A magam részéről továbbra is szorgalmazom, hogy tavasszal megint Műhely-találkozókat rendezzünk Biharban. Azt hiszem, tudod, ez a szívügyem.

Ami köteted⁴ fogadtatását és a Téged körülvevő hangfalat illeti, nem tudok eredetibb tanácsot adni, mint amit magamnak mondogatok jó ideje: ezt is kibírjuk. Ki kell bírni. Sajnos, tudom, hogy ez a vigasztalás nem meggyőző; számomra sem az. Micsoda energia szabadulna fel, ha az embernek nem kellene ilyesmivel törődnie.

A *Szabadnap* áprilisi számunkkal együtt most van a tívétevőknél. Robotos recenzioja könyvedről jóváhagyva várja a nyomdafestéket, remélhetőleg szintén az áprilisi számban. A februári számból terjedelmi okokból s a szerzőre való tekintettel – még volt cikke – szorult ki.

Magamról csak annyit: két hónap óta nem írtam le egy használható sort sem.

Baráti üdvözzel: Gálfalvi György

Magyari Lajosnak, Sepsiszentgyörgy
Marosvásárhely, 1976. március 18.
Kedves Lajos!

Sajnos, úgy látszik, sem mi, sem az illetékesek nem változnak; beszélgetésünk anyagát hülyére húzták, s a befejezést egészében lekanyarították

róla, ráadásul néhol a szöveget is átírták. Legszívesebben kivettem volna az egészet, de a szerkesztőség nem engedte. S hogy essünk túl a nehezén: Kenéz Feriről írt Fórum-cikkedet jóváhagyták ugyan, de terjedelmi okok miatt eltolódott. Maradtak viszont a versek, s ez a lényeg! A számot nyomják, néhány napon belül kézhez kapod. Áprilisban talán sikerül Sepsiszentgyörgyre mennem, remélem, összefutunk.

Ölel: Gálfalvi György

*Csiki Lászlónak, Bukarest
Marosvásárhely, 1976. március 23.*

Laci úr!

1. A pályázati hirdetés⁵ azóta a lap februári számában is megjelent, valószínűleg már járt a kezében. Sok sikert kívánok hozzá.

2. Rettenetesen irigyellek azért, hogy dolgozni tudsz. Én két hónapja nem írtam egy érdemes mondatot, s egyelőre semmi jele sincs annak, hogy gyors javulás következik be. Apámat nemrég temettem, anyámat a héten operálják daganattal. A többitől majd egyszer szóban. De ezt a részét jól bírtam, s ezután is ki fogom bírni. Csak halvány reménysugarat láthatnék, hogy egyszer szívem szerint élhetek, írhatok. Rossz természetem van, nagyon megszenvedem veszteségeimet.

Ölel barátod: Gálfalvi György

*Páskándi Géza Kortárs-szerkesztőnek, Budapest
Marosvásárhely, 1976. március 26.*

Kedves Géza!

Jólesett, hogy gondoltál rám. Örömmel látom, hogy megtaláltad a helyed, és sokat dolgozol. Az interjú legszebb mondata: „legjobban még mindig dolgozni szeretek”. Ami minket illet, talán egyszer majd elbeszélgetünk róla.

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

*Cseke Gábornak, Bukarest
Marosvásárhely, 1976. március 25.*

Kedves Gabi!

Nagyon örvendek, hogy Kenéz Feri két versét leadtátok⁶, annál is inkább, mert a másodikat jelenlegi főszerkesztőm visszaadta. Ugyanez volt a helyzet azzal a Markó Béla-verssel, amelyet egy hónappal ezelőtt közöltek. Úgy tűnik, nekem mindig óvatos főszerkesztőim vannak.

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

Mózes Attilának, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. április 16.
Kedves Attila!

Valóban szóba kerültél. Jánosházy Sinkának⁷ ajánlott irodalmi titkárként, én Győzőnek mint szerkesztésre alkalmas ifjút, akit Vásárhelyre kellene hozni. Győző erre ígéretet is tett, de ezzel kapcsolatos véleményemet ismered. A lényeg: Győző megbízott, hogy állítsalak elő, tehát állj elő! Én a jövő héten Szovátára távozom dolgozni, de Te nyugodtan hivatkozhatasz rám. Hátha sikerül.

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

Györffy Kálmánnak, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. április 20.
Kálmán úr!

A marosvásárhelyi Írói Egyesület zsűrije viharos gyűlés után díjjal tüntette ki könyvedet. Bírd ki! Talán dolgaidon is lendít. Majd hivatalosan is értesíteni fognak, mikor veheted át. Sajnálom, hogy én az átadásnál valószínűleg nem leszek jelen, de két nap múlva Szovátára vonulok el, hogy végre tető alá hozzam az arckép-sorozatot.

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

Vita Zsigmondnak, Nagyenyed
Marosvásárhely, 1976. június 9.
Kedves Zsiga bácsi!

A köszöntőt megkaptam, leadtam, nagyon örvendek, hogy ilyen gyorsan elkészült. A Sajtóigazgatósággal külföldi közlés végett mi nem tudunk jóváhagyni írásokat. Úgy tudom, ezzel Szász János, az Írószövetség titkára foglalkozik.

Tisztelettel üdvözli: Gálfalvi György

Zudor Jánosnak, Nagyvárad
Marosvásárhely, 1976. június 21.
Kedves Zudor János!

Amikor zárul a kör című drámai játékod ötletes megközelítése a Petőfi-problémának, de inkább kísérlet, mint kiérlelt, teljes értékű alkotás. Érzéseim szerint az lenne a leghasznosabb, ha a diákszínjátszóknak ajánlva, az Irodalom és iskola rovatunkban próbálnánk megjelentetni. Én mindeneset-

re leadásra ajánlva a lap vezetősége elé terjeszttem, de egyelőre nem tudom megmondani, mikor adhatok végleges választ rá. Légy türelmes!

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

*Balogh Edgárnak, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. július 1.*

Kedves Edgár Bácsi!

Főszerkesztőm megbízásából arra kérem, küldjön készülő könyvéből egy viszonylag semleges részletet (ez Győző kifejezése). Szeptemberi számunkban szeretnénk közölni.

Őszinte ragaszkodással üdvözli: Gálfalvi György

*Balla Zsófiának, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. július 13.*

Kedves Zsófi!

Most hozták fel a nyomdából júniusi számunkat, s meghökkenve látom, hogy Markó Béla kötetéről írt recenziója *Két Forrás-kötet* belcímmel jelent meg. Ahogy kinyomoztam, a tördelés során támadt ez az ötlete egyik főnökömnek. Röhej lesz belőle, de erről mi hárman – Markó, Te, én nem tehetünk. A szerkesztőség nevében akár elnézésedet kérhetném, de erre senki nem hatalmazott fel. Főnököm szabadságon van. Júliusi számunkban helyreigazítást teszünk közzé, tehát megpatkoljuk a döglött lovat.

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

*Németi Rudolfnak, Kriterion Könyvkiadó – Bukarest
Marosvásárhely, 1976. július 13.*

Kedves Rudi!

Most hozták fel a nyomdából a júniusi *Igaz Szót*, s néhány meglepő változást tapasztaltam a lapban, ahhoz képest, ahogy én emlékeztem rá. Benne van ugyanis az Anavi-recenziód, de hiányzik az egyszer már elhalasztott Szőcs Géza-recenzió. (Állítólag terjedelmi okokból csúszott tovább.) Ezzel szemben van benne egy Barabás István-cikk, amelyben Neked válaszol. Egyszemélyes nyilatkozatot szeretnék tenni, hivatalos papíron: ezt az írást én nem láttam, s nem is értek egyet a közlésével. Persze, ez nem sokat számít. Mellékesen: Balla Zsófit egy zseniális felcímmel Forrás-szerzővé léptetjük vissza. Fog ez menni. Bírd ki Te is!

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

Gugyelka Andrásnak, Arad
Marosvásárhely, 1976. július 15.
Kedves Gugyelka András!

Levele meglepett, ugyanis több előző leveléről ír benne, melyek nem jutottak el hozzám. Nevét azonban ismertem, *A Hét*-ben figyeltem fel rá, amikor kis jegyzetében Szócs Kálmán hagyatékát féltette a feledéstől. Örvendek írásának, mint ahogy levelének is örvendek; megerősít abban a meggyőződésben, hogy Szócs Kálmán verseit szerették az olvasók, s szükség lenne arra, hogy minél előbb megjelenjen válogatott verseinek kötete. Erről személyesen csak annyit tudok írni, hogy 1975 márciusában, a Kriterion szerkesztőjének, Csiki Lászlónak a kérésére felküldtem a Kiadónak az általam javasolt versek jegyzékét egy ilyen válogatás számára, s ugyanakkor javaslatokat tettem a kötet címére is. Úgy értesültem, a válogatást egy kisebb munkaközösség fogja végezni, melynek esetleg én is tagja leszek. A hagyaték legnagyobb része a Kriterion Könyvkiadónál, pontosabban – tudtommal – Csiki Lászlónál található. A kért számból nem tudok küldeni, a fényképet Erdélyi Lajos készítette, esetleg forduljon hozzá. Az *Új Élet* szerkesztőségének címére írhat neki.

Az a kérése, hogy írjak Szócs Kálmánról, zavarba hoz: nem tudom, hol kezdjek neki, s különben is hosszúra nyúlna mindazt elmesélni, amit tudok róla. Lehet, egyszer sor kerül erre is. Említi, hogy tanulmányt írt Szócs K.-ról. Nagyon örvidenek, ha eljuttatná hozzám a kéziratát, hiszen engem is minden érdekel, amit Kálmánnal kapcsolatban leírtak.

Tisztelettel üdvözli: Gálfalvi György

Sigmond Istvánnak, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. augusztus 5.
Kedves Pista!

Papp Ferenc betegsége miatt utólagos engedelmekkel én olvastam el írásaidat. Leadásra javasolva átadtam őket a szerkesztőség vezetőségének, de szímatom szerint elsősorban az *Egy tucat bűnöző* fog átcsúszni. A *Főnökúr-kérem* hangja túlságosan ráz ahhoz, hogy érzékenylelkű illetékeseink tettségét megnyerje.

Baráti üdvözzel: Gálfalvi György

Zudor Jánosnak, Nagyvárad
Marosvásárhely, 1976. október 2.
Kedves Zudor János!

Nem ismerem kolozsvári címedet, ezért Váradra írok, de a rossz hírt sohasem késő megtudni. Drámai kísérletedet, melyet októberi számunkban szerettünk volna közölni – mint tegnap megtudtuk –, irányító szerveink tanácsára kivettük a lapból. Ehhez én nem akarok megjegyzést fűzni. Egyelőre ígéretet kaptam a lap vezetőségétől, hogy igyekszenek tisztázni a nyilvánvaló félreértést. Annál is kellemetlenebb az ügy, mert nemrég Váradon járván, megkértem a *Fáklya* szerkesztőségét, reklámozzák egy kicsit a lapot, s többek között megemlítettem, hogy drámádat is közölni fogjuk. A *Fáklya* lelkiismeretesen beharangozta, s a jámbor olvasó ugyancsak kapkodja a fejét, hogy mi történt. Ez is van. Én sem tudom szeretni. Te se törődj vele.

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

Cs. Gyimesi Évának, Kolozsvár
Marosvásárhely, 1976. október 12.
Kedves Éva!

Szeretném, ha Király László most megjelent kötetéről Te írnál számunkra Fórum-cikket. Tudom, hogy nem vallood magad kritikusként, de az az érzésem, okosabb dolgokat tudnál a Laci verseiről mondani, mint mások. Ugye elvállalod? A kéziratra lehetőleg november 1-re lenne szükségünk. Postafordultával értesíts, számíthatok-e rá?

Baráti üdvözlettel: Gálfalvi György

Szávai Gézának, Gyergyószentmiklós
Marosvásárhely, 1976. november 5.
Kedves Géza!

Úgy látszik, illegalitásba vonultál, annyira nem adsz hírt magadról. Sajnos, meg kell zavarnom remetei magányodat: mi van a Beke- és Fábíán-cikkkel?

Mindkettőre sürgősen szükségünk lenne. Kérlek, értesíts, mikorra számíthatok rájuk.

Októberi számunk novelláddal együtt, megjelent.

Jó lenne, ha újabb kéziratot tudnál küldeni.

Üdvözöl: Gálfalvi György

Tóth Ágnesnek, Nagyvárad
Marosvásárhely, 1976. november 11.
Kedves Tóth Ágnes!

A szerkesztőség nevében elnézését kérem a megkésétt válaszáért, de prózarovatunk vezetője hosszas betegeskedés után nyugdíjba ment, s hagyatéka feldolgozása során bukkantunk az Ön kéziratára. *Harminc nagy történet* című elbeszélését örömmel olvastuk: elsősorban az írásba emelt élményanyag életközelsége tetszett. Ön gördülékenyen mesél, megfigyelései is találók, de sűríteni és általában szerkeszteni még meg kell tanulnia. Arról se feledkezzen meg, hogy a jó írás mindig többet kell hogy mondjon, mint amennyit a szöveg tételesen tartalmaz. Őszinte érdeklődéssel várjuk újabb írásait.

Szívélyes üdvözléssel: Gálfalvi György

Fábián Ernőnek, Kovászna
Marosvásárhely, 1976. december 17.
Kedves Ernő!

Balogh Edgár könyvéről írt cikkedet közlésre javasolva leadtam Jánosházynak. Az írás szép, s annál is inkább elkelve a háznál, mert éppen most tanácsolták el Mikó Imrét ugyanerről a könyvről. De éppen ezért nem vagyok teljesen biztos abban, hogy a Tied nyomdafestéket lát. Márciusi vagy áprilisi számunkba ütemeztük be.

Szávaiból még mindig nem sikerült kivennem a bírálatot könyvedről, de arra sem hajlandó, hogy lemondjon róla. Egyelőre huzakodunk.

Nem tudom, mikor megyek felétek, de az a javaslatom, nyilvánítsuk a vidéket alkoholmentes övezetté, hogy nyugodtabban tudjunk tárgyalni.

Házad túlterhelt, de hősiessen helytálló asszonyának kezeit csókolom.
Téged ölel: Gálfalvi György

Jakabos Ödönnek, Kézdivásárhely
Marosvásárhely, 1976. december 28.
Kedves Ödi Barátom!

Ne neheztelj rám, amiért ilyen késve válaszolok, de a hónap első felében a nyomodon loholtam az északi megyékben, ráadásul mások is el kellett hogy olvassák a kéziratot. A helyzet a következő: útirajzból nagyon nehéz egy részletet kiválasztani, úgy, hogy az egész könyv hangulatát is érzékeltesse; a kimarkolt oldalak közül elsősorban a február 20-szal kezdődő naplójegyzet ígérkezik ilyennek. Azt javasolnám tehát, hogy a darjeelingi na-

pokra való visszaemlékezésedet küldd el, s akkor csatolnánk a nálunk levő részletből az utolsó négy oldalt. Egyébként az egész kézira vonatkozó tanácsom az – ha nagyon kíváncsi vagy rá (ha pedig nem, akkor oldalba vág-lak) –, hogy próbálj elsősorban azokról a dolgokról írni, amelyeket csak Te láthattál meg, s ne azokról, amikről az olvasók nélkül is tudnak (például a szent tehenekről). Tehát jó munkát, és küldd minél hamarabb a kéziratot.

Az új esztendőben további közös koccintgatásokat kívánok mindket-tőnknek, Mareket és Sárít csókolom: Gálfalvi György

Mikó Imrének, Kolozsvár

Marosvásárhely, 1976. december 28.

Kedves Imre Bácsi!

Ajánlatát megbeszéltem Jánosházy Györggyel, s a következő egyezség-re jutottunk: áprilisi számunkban megpróbáljuk leközölni „A Tizenegyek” című fejezetet a Balázs Ferenc életrajzból. Kérem tehát, minél hamarabb juttassa el hozzánk a kéziratot. Hosszabb részletet nem vállalhatunk, mert amúgy is szemünkre vetették, hogy a tanulmány-anyag a lapban a szépiro-dalom rovására terjeszkedik.

Könyvéről Egyed Péter ír elemzést. Remélem, márciusi számunkban kö-zölni tudjuk.

Az új esztendőben továbbra is irigylésre méltó munkakedvet kívánok, és őszinte tisztelettel üdvözlöm: Gálfalvi György

Csiki Lászlónak, Kolozsvár

Marosvásárhely, 1976. december 28.

Laci Úr!

Az írást közlésre ajánlottam, ráadásul még tetszik is. (Ennek következ-tében nem biztos, hogy meg is fog jelenni.) Drámád ügyében utólag lelki-ismeret-furdalásom van a bírálóbizottság helyett⁸. De erről négyszemközt még beszélünk. Januárban néhány napot Kolozsváron szeretnék tölteni, ta-lán lesz alkalmunk találkozni.

Az új esztendőben házad népének révbe érkezést, Neked kellemes boly-gást kívánva öllelek: Gálfalvi György

JEGYZETEK

¹ A levelek forrása: *Igaz Szó* szerkesztőségi levelezések, az 1976-os év dosz-sziéja.

² A *Marad a láz?* című 1977-ben megjelenő riportkötet kéziratáról van szó (*A szerk.*)

³ Oltyán László (1935–1990), író, újságíró. 1958 és 1959 között a *Vörös Zászló*, majd az *Ifjúmunkás* belső munkatársa. 1962–1988 között a *Vörös Zászló* szerkesztője.

⁴ *Az Illatos füvek* (Kriterion, 1975) című novelláskötetről van szó.

⁵ Az *Igaz Szó* 1976 februárjában meghirdetett drámapályázata. (*A szerk.*)

⁶ Cseke Gábor az *Előre* napilap szerkesztője volt 1976-ban.

⁷ Sinka Károly 1965–1990 között volt a temesvári Állami Magyar Színház igazgatója.

⁸ Utalás arra, hogy a beküldött Csiki-dráma nem ért el helyezést az *Igaz Szó* drámapályázatán. A bírálóbizottság tagjai: Gálfalvi Zsolt, Hajdu Győző, Jánosházy György, Panek Zoltán, Rácz Győző, Szász János, Hegedüs László (a Szocialista Művelődési és Nevelési Tanács nemzetiségi osztályának vezetője). A díjazott művek és szerzőik: Bajor Andor: *Szürke délután*; Huszár Sándor: *Gyermekem, jövendő*; Lászlóffy Csaba: *Védő szárnyak*; Méhes György: *Fekete-fehér, igen-nem*; Sütő András: *Vidám sírató egy bolyongó porszemért*. Különdíjasok: Salamon András: *Az elnök halála*; Szekernyés László: *Az igazság órája*; Tompa Z. Mihály: *Lehetséges változatok*.